

EL

MAGAZÍN

Divendres, 2 d'octubre de 2020

CAMINS DE L'EIX ■

El Montseny, el massís de les fonts, boscos frondosos, bruixes i llegendes

MÚSICA ■

Els Rolling Stones reediten el disc que va inspirar el nom dels Sopa de Cabra

ECONOMIA ■

Glovo, l'empresa unicorn a la qual els 'riders' han guanyat la partida al Tribunal Suprem

ALBERT LLIMÓS

YAYO HERRERO

"El planeta no necessita ningú que el salvi"

ENTREVISTA

YAYO
HERRERO

“Tota mesura ecològica que no estigui pensada des del punt de vista de la justícia social corre el risc de crear més desigualtats”

Yayo Herrero (Madrid, 1965) va partir de l'ecologisme per acabar-lo integrant en una visió global dels canvis que, al seu parer, són urgents en el món d'avui. I que han de passar per incorporar la mirada de les dones i el qüestionament de l'economia capitalista, lligades amb el medi ambient. Antropòloga, enginyera agrícola i educadora social, va ser coordinadora d'Ecologistas en Acción i avui és professora de la càtedra Unesco de la UNED (Universidad Nacional de Educación a Distancia).

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

Yayo Herrero va ser a Manlleu, en l'entrega dels premis literaris El Porc de Demà, convocats pel GDT (Grup de Defensa del Ter), Justícia Alimentària, Càrnies en Lluita, Pol·len Edicions i Setembre. Allà va parlar de l'ecofeminisme.

Potser hauríem de començar explicant què entenem per ecofeminisme. Ecologisme i feminisme són, potser, els dos corrents més transformadors de la nostra societat, però com conflueixen?

Per un costat, ens referim a un corrent de pensament que té un aterratge teòric en la filosofia de la ciència, en l'urbanisme o en l'economia, entre d'altres. I a la vegada, és un moviment social. El sentit de pensar-los junts, ecologisme i feminisme, el trobes si et preguntes de què depèn la vida humana. Hi ha una evidència: els humans som ecodpendents. No hi ha vida sense l'aigua, la fotosíntesi, la pol·linització, els minerals que traiem de l'escorça de la terra. I a la vegada, som interdependents. No sobrevivim en solitari: un nadó, una persona gran, les persones dependents... Necessitem cures al llarg de tota la vida, però de manera imprescindible en determinats moments del cicle vital...

I ja veig per on va. Aquestes cures, les han fet habitualment les dones.

Sí. No perquè estiguem més ben dotades genèticament per fer-ho, sinó perquè vivim en societats que assignen aquest paper a les dones, sovint d'una manera no lliure. Quan mires què és el que fa que la vida de molta gent estigui en risc, ara mateix, ens trobem amb la crisi ecològica, d'una banda, i de l'altra, la crisi de les cures.

Quina és aquesta crisi de les cures?

Que havent-hi cada vegada més necessitat de cures –tenim més gent gran– disposem de menys temps per fer-les. Per exemple, a causa dels despla-

çaments que hem de fer per anar a la feina. De la unió de les dues coses, en surt aquesta mirada ecofeminista. Hauríem de construir societats que tinguin com a prioritat la sostenibilitat de la vida. És a dir, la relació sostenible amb el planeta i la relació sostenible entre les persones. Que totes puguin rebre les cures necessàries per estar vives.

La idea de sostenibilitat, l'associem amb el medi ambient, però no amb aquest altre concepte.

I quan parlem de sostenibilitat mediambiental, pensem en “salvar el planeta”. El planeta no necessita ningú que el salvi...

Ens sobreviurà! Som nosaltres, en tot cas, els que desapareixerem!

Efectivament. El problema és com sostenir les vides humanes, quan cada vegada hi ha més desigualtats. I per fer-ho, ens cal la relació amb la natura però també –insisteixo– les cures.

El que vostè planteja requereix canvis profunds, que no es queden en unes mesures verdes. Què plantegen?

Per la part mediambiental, hem d'entendre que el nostre planeta té límits físics. I que ha estan superats. Allò que anomenem *crisi ecològica* no és més que baixar de la figuera: adonar-nos de la impossibilitat de créixer il·limitadament. Per la part humana, estem parlant d'una reorganització dels temps. La prioritat són els beneficis empresarials i el creixement econòmic, o el sosteniment de les vides? Des de l'ecofeminisme, utilitzem l'expressió “posar la vida al centre”. Transitar cap a societats on l'economia, la política i també la cultura tinguin com a absoluta prioritat el manteniment de les vides. De totes, no d'unes poques. I això vol dir habitatge, alimentació, aigua, cures, relacions... Pensem que l'objectiu de la política hauria de ser garantir aquestes condicions i atendre aquestes necessitats en condicions dignes per a tothom.

Si volguéssim actuar de manera coherent amb

això, què ens caldria fer en el nostre dia a dia?

El principi de suficiència ha de ser un instrument clau per organitzar-nos la vida. Aprendre a viure amb allò suficient. Hi ha persones que necessiten més –els que no poden pagar la llum, perquè no tenen un habitatge digne, perquè mengen uns aliments inadequats...– però moltes altres persones hem de reduir els nostres estils de vida. I parlo des d'un punt de vista material, d'energia o de productes de consum. Per ètica o per ideologia? No cal. Simplement, perquè des de 2006 que vam arribar al pic del petroli, el *peak oil*, moment en què es va extreure la quantitat més gran de petroli que es pot extreure a la vegada. I també tenim l'evidència del canvi climàtic. Però si mirem les solucions que se solen plantejar (transició a les renovables, cotxe elèctric...) ens adonem que per construir això calen minerals –el liti, el platí, el coure i altres– que també tenen límits!

Si ho entenc bé, ens diu que la indústria verda no seria tan verda com sembla?

Fabricar plaques solars, aerogeneradors, cotxes elèctrics o comunicacions 5G, es requereixen minerals com els que li acabo de dir. I petroli per extreure'ls! Si atenem al que diuen els científics sobre les reserves que ens queden, els comptes no surten. O bé surten si el benefici és només per a una part privilegiada de la població. Si pensem en la sostenibilitat de la vida, no és que haguem de repartir els diners, és que hem de repartir els minerals, l'energia, la terra, l'aigua... Per això parlem de principi de suficiència.

L'economia verda podria ser, doncs, tan extractiva com la del petroli?

Absolutament. Miri on hi ha guerres –formals i no formals– de tot el món. Les víctimes són gent que s'oposa que utilitzin els seus terrenys d'aquesta manera, amb dinàmica colonial.

Ara podran pensar que Yayo Herrero diu que les energies renovables són negatives...

No, és clar. Són el camí que hem de recórrer per sobrepassar la crisi del petroli. Però amb uns nivells de consum molt més baixos. Si pretenem que amb les renovables puguem fer vols de cost baix a l'altra punta del món, o estendre el model del cotxe privat a set milions de persones, o que tots mengen carn set dies a la setmana, altra vegada no surten els comptes. En un model de transport públic i col·lectiu, de repartiment de riquesa o de menys consum de carn, per exemple, trobarem la solució per passar la crisi del petroli. El *creixement verd* per a tot el món també seria inviable, ja ho estan dient els científics. El decreixement de l'esfera material de l'economia (no del producte interior brut) no és una opció política, és una dada. La clau és com gestionem l'inevitable decreixement, la retallada de l'esfera material de l'economia.

Alguna idea de com podem abordar un repte tan ambiciós?

Ara seré provocadora. Hi ha una via *feixista*: els que tenen el poder econòmic, polític o militar acaparen recursos i deixen abandonada la majoria de la població. Fins i tot una via que podríem anomenar *ecofeixista*: pensar en economies verdes, però no en com es repartirà el fruit d'aquestes. I fixi's en una paradoxa: si les fronteres d'Europa que no deixen passar migrants es tanquessin als productes dels llocs d'on venen aquests migrants –moltes matèries primeres– aquí no duren ni dos mesos. Hem de pensar en les futures generacions, però no les d'aquí tres-cents anys, sinó ja en la meua filla que té 26 anys i que si no ho arreglem una mica, es menjarà un *mar-rón* molt gran. Tècnicament, hi ha possibilitats de canviar-ho? Tècnicament sí, no es pot dir que no hi siguin. Però passen pel canvi en les formes de vida, i passen també perquè algunes persones que ara guanyen grans quantitats de diners, en guanyin menys.

Però és com aturar un tren que va llançat, o fer girar el Titanic abans que topés amb l'iceberg. No es fa en un instant...

La comparació del *Titanic* és bona! Però estem avisats des de fa temps. L'Informe Meadows sobre els límits del creixement es va publicar l'any 1972, i ja van projectar, amb un nivell d'encert espectacular,

“El principi de suficiència ha de servir per organitzar-nos la vida: aprendre a viure amb menys energia i productes de consum”

moltes de les coses que han anat passant. Ja s'hi parlava del pic del petroli, de les emissions de gas d'efecte hivernacle, de la pèrdua de biodiversitat, de la possibilitat de noves malalties que tenien a veure amb això... Entre 1987 i 1988 ja se supera la biocapacitat del planeta. En aquell moment hauria estat possible parlar d'un canvi relativament senzill. I què ha passat? Que s'ha seguit. I ara ens trobem en un moment en què el canvi climàtic és irreversible.

En podem pal·liar els efectes, però no el podem revertir.

Si ara mateix es deixessin d'emetre gasos d'efecte hivernacle, no arribaríem als nivells tan violents als quals arribarem si no es fa. Però han de passar dècades abans no es noti l'efecte. Hem de treballar en dues línies. Frenar, perquè la destrossa no sigui més gran. I promoure polítiques de resiliència, que permetin que les persones ens adaptem al que vindrà. La comunitat científica, per exemple, diu que a la península Ibèrica es produirà una *saharització* del sud i de l'est, i una *mediterranyització* del nord. Doncs haurem de veure què passa amb aquests territoris de secà que tenen tantes hectàrees de regadiu... amb una aigua que no hi serà. És millor mirar-ho amb temps i anar pensant les transicions, però protegint persones i famílies. No esperem que no quedi aigua i tinguem migrants climàtics. Pensi que ja en tenim: quan va haver-hi la tempesta *Glòria*, la gent que va haver de deixar cases a primera línia de la costa ja són, en certa manera, un principi de migrants climàtics.

Pot haver-hi un ecologisme possible des del benestar, que les nostres societats es puguin permetre, però que no sigui possible en altres llocs del món?

Sí. Hi ha fenòmens que ens afecten a tothom: el canvi climàtic, en principi, ens afecta a tots. Igual que ara la Covid-19, que pot afectar totes les classes socials. Però una cosa és que et puguis posar malalt igual, o que el teu territori s'inundi o s'assequi igual, i l'altra és com es viuen les conseqüències d'això segons la classe social. Un malalt de Covid-19 que

s'ha de confinar, no ho farà igual en una casa de 150 metres quadrats que en un pis de 40. O bé si pots teletreballar, pots mantenir el teu sou, però en una feina manual, si no treballes no cobres. En la crisi ecològica, hi ha fenòmens que afecten a tothom però que es viuen de forma molt diferent en funció de la classe social, del gènere o de l'edat. Les onades de calor també afecten més la gent gran. Jo ara visc a Cantàbria, però soc de Madrid, i quan fas un Madrid Central, amb una restricció de trànsit que deixa entrar només determinats cotxes... qui pot transitar pel centre de la ciutat? Qui té diners per comprar-se un cotxe elèctric! Els que tenien furgonetes velles o cotxes antics, no poden entrar. I tenen un sistema de transport públic que s'ha anat retallant. I a França, la revolta dels *gilets jaunes* comença quan s'introdueix un impost presumptament ecològic al gasoil. I afecta la gent que utilitza més el dièsel, els de les perifèries o els petits transportistes.

I això pot crear un rebuig a l'ecologisme entre les classes populars...

Per això parlava abans dels principis de suficiència i de repartiment. Totes les mesures ecològiques que no estiguin pensades des del punt de vista de la justícia social corren el risc de generar més desigualtats. I de provocar un rebuig –a vegades amb raó– cap a les polítiques ecològiques entre la gent més humil. Un exemple que s'entendrà molt bé: els aliments que no tinguin pesticides. Si vostè és en una cooperativa de consum, en un circuit curt de comercialització, ho compra a un preu raonable. Però si vol comprar productes dels anomenats *ecològics* en una botiga, veurà que són cars. Qui pot pagar un quilo de tomàquets a 5 euros? Allà on estic jo articulada, som molt crítics amb el *pijoecologisme* que només es poden permetre persones amb un alt nivell de vida i que, a més, s'ho permeten individualment. I creiem que ha d'haver-hi una organització col·lectiva. No inventem res de nou, això ja existia, històricament, en el ric moviment obrer de Catalunya.

OPINIÓ

Pere Martí
i Bertran

Subtiletes de la llengua

La llengua catalana, com la majoria de llengües, la veritat sigui dita, té una riquesa de matisos que sovint ni ens imaginem, sobretot quan és ens mans de persones que la coneixen, que la dominen, que l'estimen, que hi juguen com amb el puzle més complicat o la joguina més delicada. De vegades són grans intel·lectuals, grans poetes, grans novel·listes..., persones amb una gran cultura a l'esquena (no en dono noms perquè per sort n'hem tingut molts i molts i encara en tenim uns quants); però d'altres són gent d'allò més humil (una mainadera, un pastor, un actor o una actriu...), persones amb una gran cultura popular al damunt, un gran coneixement de la flora, la fauna, els paisatges, la gent del país..., i, és clar, de la llengua (no en dono noms perquè majoritàriament han restat en l'anonimat, però també n'hem tingut molts i moltes, com demostren tants reculls i estudis de cultura popular d'arreu dels Països Catalans). Per desgràcia, però, les subtiletes, la capacitat creadora a partir d'un gran domini de la llengua es va perdent, va quedant reduïda i closa en un reducte cada vegada més petit i limitat, per causes molt diverses que ara no és pas el moment d'analitzar. Us en posaré un parell d'exemples ben diferents, l'un de morfosintàctic i l'altre de lèxic, ja que són els que m'han empès a escriure aquestes ratlles.

El morfosintàctic té dues parts ben diferents, totes dues relacionades amb

els pronoms febles, concretament amb *li/hi*. El primer gosaria qualificar-lo de sublim i no només perquè sigui obra del "príncep dels poetes", de Josep Carner. En un poema d'*Els fruits saborosos* (1906), concretament al titulat "Els albercocs i les petites collidores", només amb la utilització del pronom *li* en comptes del preceptiu *hi* que hi hauria correspost, Carner aconsegueix personificar l'arbre protagonista del poema: "-Amiga, jo no sé... ¿Tants d'albercocs *li* deixes al vell albercoquer?". L'altra cara de la moneda també té a veure amb l'ús del pronom, o aquí millor dit en el no-ús. Un company

La capacitat creadora a partir d'un gran domini de la llengua, es va perdent

de feina, ja fa uns quants anys, amb alegria a la cara, em va dir que estava tan i tan bé a l'institut que seria feliç de jubilar-se. Amb cara de sorpresa li vaig preguntar que com podia dir que hi estava tan bé i alhora que ja tenia ganes de jubilar-se. De seguida em va dir que no, que el que volia dir era que li agradaria tenir la plaça al centre fins que es pogués jubilar. Li vaig fer notar, és clar, que només amb un pronom *hi* que hi hagués afegit tot hauria quedat meridianament clar, perquè no és el mateix, com deveu haver deduir, tenir ganes de jubilar-se que

tenir ganes de jubilar-s'*hi*, que és el que volia dir el company.

El lèxic, també té dues parts, tot i que en podria tenir moltes més, com veureu. En una lectura d'estiu, força ben escrita lingüísticament parlant, hi vaig trobar aquestes frases: "No em va preguntar res, ni d'on sortia, ni per què tenia els pantalons **trencats**, els cabells esbullats, un blau a la cara i les mans esgarrinxades." Em va saber greu, que ni l'autor, ni el corrector, ni l'editora no s'haguessin adonat que els pantalons no es trenquen, que si de cas s'estripen, s'esquincen o fins i tot es podrien arribar a esqueixar, perquè de tothom hauria de ser sabut que ni la roba ni el paper, en català, no es trenquen. En la mateixa línia, i aquesta vegada al títol mateix d'una altra obra, em trobo amb un **innombrable** (que no pot ser comptat, com per exemple els estels) que volia dir **innominable** (que no pot ser anomenat, esmentat). Si la llengua és tan precisa (recordeu que encara tenim **innomenable** –que no pot ser nomenat, per a algun càrrec posem per cas–, per acabar-ho d'afinar), si ens facilita tant les coses a l'hora d'expressar-nos, ¿per què no fem un esforç per usar-la amb la precisió que es mereix?

Subtilitats, com veieu, que ens demostren una cosa, fonamentalment: la llengua, la catalana en aquest cas, és riquíssima i hem de fer el màxim d'esforç per mantenir-la, per no empobrir-la constantment.

Eduard Roure

BADLANDS

La podridura

Si vas ser un actiu important en l'anomenada *transició*, no pas modèlica com ja sabem, resulta que se't pot perdonar tot. Res, petits excessos motivats per l'excepcionalitat i la delicadesa del moment. Els exemples de recent actualitat del rei emèrit i de Martín Villa com a paradigma d'aquesta qüestionable indulgència històrica. Si ho mirem amb les lents que toca, que són les de les mínimes nocions legal i moral, en resulten els exemples més clars, els exponents més il·lustradors, de la podridura sobre la qual se sustenta el règim del 78.

Pobre Pablo Iglesias i pobres acòlits de Podem, que en el seu moment de glòria exhibiren la lucidesa de saber-ho anomenar, tot això, i ara que atenyen el poder de la mà del PSOE (un dels indiscutible artífexs de l'ensarronada) han de fer mans i mànigues perquè no es noti massa que es posen una miqueta de perfil i xiulen, al mateix temps que proclamen tanta indignació, ben vesti-

da i atractiva però buida i sense efecte. L'emèrit s'ha fugat del país, sí. Improcedent i indignant, sí. Una democràcia no s'ho pot permetre, no. Però així ha quedat la cosa, PSOE perpetrant el suport en la indecència i els de Podem refugiats en la consigna per amagar que, ara que hi haurien pogut incidir, no els ha donat la gana.

Han estat, sens dubte, còmplices forçats. Però deixem-los congelats en la ganyota i la incomoditat de no haver sabut trencar aquell forrellat que tant blasfemaven i centrem-nos en els que, en el seu dia, van confegir el pla polític que encara avui ens cobra peatge. Els que la història hauria de condemnar. Mireu qui va sortir a defensar el rei emèrit en un llustrós manifest convenientment signat: tot d'exministres dels de la vella guàrdia, amb l'inefable Alfonso Guerra al capdavant, que es veu que en el seu dia era socialista convençut. També hi era Martín Villa, que ara ha tastat una amargor particular amb el recordatori

enutjós del seu propi passat. En conseqüència, allargant la grotesca cadena de favors, l'han vingut a defensar ni més ni menys que Felipe González, Aznar, Rodríguez Zapatero i Rajoy. Els presidents en ple. Com ens el podem creure, un país així?

Han sortit tots a cobrir-se les vergonyes. A obviar que la permissivitat lla-gotera i la invulnerabilitat legal del rei és una rêmora de l'herència franquista, i que aquesta mateixa herència no ha estat condemnada i continua envilint la vida política espanyola. Martín Villa és presumptament responsable polític d'unes quantes morts en els primers anys durs de la Transició, un falangista de principis, però no es tolera que sigui justament investigat. Hem avançat a a empentes i rodolons en benefici de les nostres llibertats, i el progrés s'hi ha notat, però viciats d'inici i sense haver fet prou net. Ells es tapen, es perdonen i guarden silenci. Fins quan caldrà consentir?

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Desescalada

El relaxament massa ràpid i precipitat després de la primera onada de la Covid sembla estar al darrere de la força amb què està colpejant la segona onada a Espanya. La comunitat de Madrid seria l'exemple més clar de negligència sanitària i política tot intentant convertir la gestió de la pandèmia en un pols polític de la dreta enfront del govern de Pedro Sánchez. Una manera gairebé criminal d'entendre i practicar la política. Probablement, l'error del govern central va ser posar punt final al més ràpidament possible a l'estat d'alarma pel desgast polític que li suposava i cedir el control i cedir la presa de decisions sobre el tema a les comunitats autònomes. A partir d'aquí el desori ha estat notable. Certament que algunes autonomies han fet una rigorosa i acurada gestió –País Valencià, Astúries...– però en altres s'ha instal·lat com a primàcia boicotejar tot el que plantegés l'Estat i alimentar un relat de conflicte sense assumir una veritable responsabilitat. D'un control exhaustiu de canvis de fases es va passar a la negació d'evidències i de xifres de contagi, intentant afirmar sempre que els altres estaven pitjor. En l'entreacte de les dues onades, com hauria d'haver estat preceptiu, no s'han reforçat les estructures sanitàries i el personal mèdic ni s'han contractat els rastrejadors que se sabia que eren imprescindibles. Les taxes de contagi s'han disparat perquè no s'han volgut establir restricci-

ons per evitar el que creien que tenia un fort desgast polític. Bona part d'Europa ha fet les coses millor i els resultats ho avalen. A Alemanya s'han aïllat zones a partir dels 50 casos per cada 100.000 habitants, mentre que a Espanya només es fa a partir de 500. Inclús a l'habitualment caòtica Itàlia les coses s'han fet millor: confinaments, rastrejadors i reforçament del pressupost de salut. No hi ha miracles.

La prestigiosa revista científica *The Lancet* ho ha explicat de manera clara. A Espanya ha fallat el sistema efectiu

La tardança a intervenir la Comunitat de Madrid ha resultat una temeritat

de cerca, testatge, rastreig, aïllament i suport abans d'aixecar, com tots anhelàvem, el confinament. I també, s'afirma, ha fallat la dotació del sistema sanitari, les mesures de control fronterer i la falta de criteris clars sobre els llindars en els quals s'havia de prendre decisions. I ha fracassat, sobretot, un sistema de governança que si ja en la normalitat té notòries disfuncions en moments excepcionals pot resultar letal: dispersió i confrontació institucional, el malèvol instint a no menystenir cap situació per dramàtica que sigui, a avivar la confrontació políti-

ca. La tardança a intervenir la comunitat de Madrid per part del govern de l'Estat pot explicar-se en nom de la prudència, però ha resultat una temeritat. Era evident per tothom que el govern de Díaz Ayuso no estava interessat a consensuar res ni a deixar-se ajudar, sinó a generar un caos que els permetés aixecar el relat del victimisme. A Catalunya coneixem bé aquest tipus d'estratègies i, de fet, on més s'ha assemblet la gestió de la Covid els darrers mesos al desastre madrileny és a Catalunya. Les xifres d'afectats i la profunditat del repunt ho expliquen, com també l'especial debilitat d'un sistema sanitari públic notablement maltractat des de fa anys. Les xifres són eloqüents. Mentre que Alemanya destina el 9,5% del PIB a despesa sanitària, Espanya només el 6%. Dins la Unió Europea, Espanya té 14 països per davant. Però a Catalunya només hi dediquem el 4%, qüestió de prioritats.

En el punt àlgid de l'impacte de la pandèmia a la passada primavera, quan el fantasma de la mort arbitrària semblava campar pels nostres carrers de manera amenaçadora, ens vam omplir la boca, i molt especialment els polítics, que hi hauria un abans i un després, que no se'ns tornaria a agafar desprevinguts i que canviarien les prioritats i es donaria major importància a la salut, el benestar i a tot allò que era realment essencial. Paraules que, com resulta ara evident, se les va emportar el vent.

Susanna Barquin

DE ROSSEGONS

Ocupa?

Veuràs que tinc un pis, un habitatge. El vaig comprar fa temps, tant que, si no miro els papers, no recordo la data, però encara pago hipoteca. Cada mes. No vaig perdre la feina durant l'última crisi, fa quatre dies, i tampoc no vaig signar una hipoteca escombraria –les anomenades *subprime*, que en anglès queda millor–. Tinc sort. El pis no és gran cosa, ben mirat, però és casa meva. Aquests dies, després de l'aixecament del decret d'alarma, m'he traslladat de ciutat perquè tenia els pares descuidats, al meu entendre, per culpa del confinament, que no em deixava anar amunt i avall amb la llibertat de moviments que tenia abans.

Tinc sort, tens raó. Puc seguir amb la feina i no m'han aplicat cap ERTO. Treballo des de casa, i em sento privilegiada perquè tinc connexió a internet, un portàtil i un telèfon mòbil. La canalla, també amb el portàtil, va poder seguir el curs des de casa, encara que confesso

que en algun moment vaig estar a punt de perdre els nervis. Entre el teletreball que, diguin el que diguin els de les tecnològiques, allarga els temps de reacció, les explicacions als nois sobre allò que no entenien de mates o d'anglès o de català, els treballs de plàstica –calla, que ara no es diu així– les llargues cues per comprar, els dinars, sopars i el telèfon que no mirava horaris perquè, total, érem tots a casa, doncs sí, vaig estar a punt de perdre els nervis. Però tinc sort. Sort de poder fer les explicacions als fills, sort de pagar les factures, sort de poder mirar endavant encara que hagi decidit que cal fer més estalvis per si de cas.

Veuràs que la meua vida, ben mirat, tampoc no té res per envejar. No soc un gran inversor, ni una gran corporació. No soc una potentada, i no em surten per les orelles. I si puc decidir fer més estalvis serà perquè m'estaré d'algun caprici de tant en tant, com una brusa o unes sabates de Pasqua a Rams, o un

soparet amb amics. Tindrè sort perquè ara no tindrè aquests capricis a canvi de la seguretat perquè, si mai venen malades o pitjors, no m'hagi de veure amb una mà davant i l'altra al darrere d'un dia per l'altre. Que almenys pugui resistir un parell de mesos, penso. Per això et demano que passis de llarg quan arribis a casa meva. T'ho demano perquè aquesta sort que tinc és fràgil, i si em deixes sense casa hauré de seguir amb la hipoteca i amb les factures, i, vés a saber, potser hauré de dormir al carrer. O al cotxe, com els americans que es queden sense casa. I t'ho demano perquè ara comença el curs i no sé encara si serà presencial, virtual o a mitges, i només em faltava que m'ho possessis més difícil. He llegit que el 5% de les ocupacions d'habitatges passen a la gent com jo. Segurament et sembla un percentatge assumible, però, veuràs que, quan toca en primera persona, deixa de ser un número i acaba en drama.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Dolors Altarriba

Explicant-ho amb cartes

Sembla estrany que es pugui fer tan interessant un llibre on cada capítol és una carta d'algú cap a algú altre. Però al final el lector ha acabat sabent de les vicissituds d'una colla d'amics italians, de l'Umbria, que van i venen de Roma i de la seva relació amb qui fa de nus, en Giuseppe, que decideix marxar als Estats Units, on viu el seu germà. Estem parlant d'una època que no és l'actual. Trucar per telèfon encara era car i les relacions epistolars encara eren fluïdes.

Les relacions afectives avançades com ara una relació de parella suposadament oberta que no ho acaba sent tant, la manera, molt lliure, de criar uns fills, portant-los amunt i avall com si fossin mobles quan es canvia de casa i aquesta idea que la casa sempre queda encara que la vagis canviant. L'arrelament, no només físic, sinó anímic entre uns amics que es dispersen és també un dels fils d'una obra que està escrita de forma molt clara i contundent. L'autora, Natalia Ginzburg, no s'entreté en descripcions (siguin o no sobres) sinó que és molt directa. Hi despulla els seus personatges, dels quals parla amb coneixement de causa, i probablement no posa perquè sí el nom de Lucrezia a la que representa la dona enamoradissa, mare de cinc fills que s'acontenta estan embarassada tot i que no és una mare que només viu pels fills, al contrari. L'autora fa que els seus personatges es defineixen entre ells, que s'encarin amb opinions

diverses, es critiquin i parlin de la seva intimitat. Aquest és, sens dubte, l'element important, el que fa que l'obra sigui tan atractiva. Es comença a llegir i no es pot parar i a més amb cartes/capítols tan curts es fa fàcil.

Tot i que no es pot dir que la política sigui gaire present al llibre, sí que hi apareixen alguns elements que la fan moderna per l'època de la qual parla quan encara ser homosexual, per exemple, no era visible.

Entre les històries hi ha alguna mort violenta que pot tenir a veure amb la política o les drogues o la diferència sexual però hi passen com passen la resta de coses: fent vida, normalitzant o, més que això, acceptant el que passa com sovint passa en la vida.

L'autora, nascuda Natalia Levi a Palerm, va adoptar el cognom del seu primer marit, Leoe Ginzburg que era un editor i activista antifeixista a la Itàlia de Mussolini. Ella mateixa era una persona compromesa i valenta. Als anys 80 es va presentar com a independent pel Partit Comunista a les eleccions italianes i va ser aleshores que va escriure *La ciutat i la casa*, la seva setena i última novel·la. Ginzburg va escriure també obres d'assaig i de teatre. L'obra està escrita l'any 1984 i abans que Club Editor l'edités en català l'any 2017, ho havia fet l'editorial Eumo de Vic. Els darrers tres anys ha tingut un renaixement que, crec, hauria de perdurar en el temps.

LA CIUTAT I LA CASA

Autora: Natalia Ginzburg

Traducció: Meritxell Cucurella-Jorba

Editorial: Club Editor

Any d'edició: Barcelona, 2017

Nombre de pàg.: 256

Teresa Costa-Gramunt

Les flors de Burne-Jones

Sabem que la gestació del *Llibre de Flors* (José J. de Olañeta), d'Edward Burne-Jones, va durar 16 anys. L'artista va iniciar l'elaboració d'aquestes estampes l'any 1882, quan ja era un pintor madur. Burne-Jones va anar confeint aquest àlbum de glors a poc a poc i de manera molt lliure, inspirada i com per a ell mateix. Un esplai d'indole espiritual que tenia una traducció artística en unes figures que sempre són dins d'un cercle i realitzades a mesura que un nom de flor li inspirava una imatge, la visualitzava i fins i tot es diria que en respirava el perfum. Així, més que en cap altra pintura, en les pintures d'aquest *Llibre de Flors* s'expressa de forma transparent i lluminosa "el caràcter i les aspiracions íntimes de l'artista", tal com va escriure Georgina Burne-Jones quan va publicar l'àlbum l'any 1905 en una bella edició de només 300 exemplars. El British Museum li va comprar l'original l'any 1909.

Burne-Jones va realitzar les trenta-

vuit imatges en temps de vacances a la seva casa de Rottingean. Les flors –en realitat escenes amb un alt contingut simbòlic i alè espiritual– estan fetes amb una tècnica mixta en la qual l'artista barrejava l'aquarel·la, el *gouache*, el pastel i els daurats, tècnica artesana que havia après del seu pare daurador-tallista.

Les imatges de Burne-Jones inspirades en el nom d'una flor són intimistes i descobreixen davant dels nostres ulls unes obres que contenen tanta saviesa pictòrica com expressió lliure, deseixida d'ornaments. Com a bon preraphaelita crític amb la seva societat injusta, moralment embrutida i lletja fruit de la revolució industrial i del capitalisme que tanta destrossa havia començat a fer en el paisatge i en la gent, com a contrapartida, Burne-Jones situa l'experiència humana en aquell altre nivell que la cultura d'Occident, racionalista i materialista en extrem, oblidava i foragitava: el mític, el místic i el simbòlic, el llenguatge de l'ànima. D'aquí ve que la contemplació del *Llibre de Flors* de Burne-Jones desperti també en nosaltres el món de la Bellesa a què aspiraven els preraphaelites. A la vista del *Llibre de Flors* apreciem com les imatges de les flors responen a la visió feliç d'aquell món entre els dos mons que connecta el cel i la terra i revela, a qui el sàpiga rebre, l'esperit de la natura, el secret de les flors.

LIBRO DE FLORES

Autor: Edward Burne-Jones

Editorial: José J. de Olañeta, Editor

Lloc i any d'edició: Palma de Mallorca, 2016

Nombre de pàgines: 120

NOVETATS EDITORIALS

'El mur'
John Lanchester
Univers

Una inquietant distopia, la que ens porta aquesta novel·la. El Mur és el que protegeix el país-illa des que el nivell del mar va pujar. Sempre pendents de la possible invasió dels Altres. Allà arriba en Kavanagh, un jove que hi ha de complir dos anys de servei. Vigilant. "Al Mur hi fa un fred que pela". Això és el primer que te n'explica tothom.

'Tots els contes'
Montserrat Roig
Rosa dels Vents

Per primera vegada, tot la narrativa de Montserrat Roig queda recollida en un sol volum. Des del recull *Molta roba i poc sabó... i tan neta que la volen*, amb el qual va guanyar el Premi Víctor Català de 1970 fins als darrers que va publicar en premsa. Tots plegats dibuixen un recorregut per la seva obra literària, amb il·lustracions de Sònia Pulido.

'Ànima de tramuntana'
Núria Esponellà
Columna

La novel·la guanyadora del darrer premi Prudenci Bertrana uneix en la distància dels temps les vides de dues dones. Una és la Mínia, una arqueòloga que excava a la ciutat ibèrica d'Ullastret, enmig d'una situació personal difícil. L'altra és Ekinar, una dona del segle III aC, que viu en una cultura arrelada a la natura.

'Confinats'
Josep M. Vallès
Viena Ed.

Al principi del confinament, el periodista Josep M. Vallès va anunciar que obria el seu blog a recollir els testimonis d'aquells que hi volguessin explicar com vivien aquesta experiència excepcional. D'aquí va néixer el llibre, recull de 99 d'aquestes històries i l'entrevista a una infermera. El que recapti, es destina a la lluita contra la Covid-19.

'Ja soc gran'
Susanna Isern
La Galera

Un àlbum que treballa l'autonomia que han d'assumir els més petits quan van creixent i les conseqüències que això comporta. Susanna Isern, acompanyada de les dolces il·lustracions de Marta Cabrol, explica la divertida història de la missió que encomana la mare al Petit Elefant i tots els imprevistos que surten en el viatge.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

Llorenç Soldevila

Fonda Europa

“ La Fonda d'Espanya d'ara fa seixanta anys ha esdevingut, i d'això ja fa temps, l'Hotel Europa, i aquest senzill canvi de nom d'un hostel el podríem prendre com una representació dels canvis de Granollers que són molts i tots a fi de bé. A començaments del segle, Granollers era, per la seva brutícia i la seva deixadesa, una vila espanyola de 6.000 habitants. Avui, avui com avui, per la seva netedat, la seva senyalització, els seus establiments de luxe i de semiluxe, els seus quinze bancs, les seves tres Caixes d'Estalvis, els seus carrers asfaltats, els 35.000 habitants del 'gran Granollers' (que aviat seran 40.000), ha esdevingut una ciutat pròspera i trepidant perfectament digna que el primer hostel porti el nom d'Hotel Europa. De nit, el tros de carretera de Barcelona a Vic, que forma d'arteria principal —l'espina— de Granollers, és tan ple de llum com pugui ésser-ho el carrer principal —Main Street— de qualsevol ciutat nord-americana de la mateixa grandària. El mercat de Granollers, circumscrit a un nucli limitat de carrers i places del centre, amb un mercat de bestiar a la gran esplanada del carrer de Girona, prop dels nous edificis de telèfons i de correus, és tan animat com sempre i més important que mai. ”

Eugeni Xammar

AUTOR
Eugeni Xammar
(1888-1973)

OBRA
'Seixanta anys d'anar pel món'
Ed. Pòrtic, 1975

INDRET
Fonda Europa

MUNICIPI
Granollers

COMARCA
Vallès Oriental

Inaugurada el 1771 a peu del camí ral que portava a Vic, Ripoll i Puigcerdà. Al llarg dels anys s'ha convertit en un punt de referència gastronòmica tant per als que acudeixen al mercat setmanal de Granollers com per als visitants que hi fan nit. Precisament alguns escriptors n'han cantat les excel·lències. Eugeni Xammar en remarca que durant un temps se'n digué Fonda d'Espanya i després passà a dir-se Hotel Europa i en destaca l'aire modern que evoluciona al temps que la ciutat també ho fa i el situa magistralment en el moll de l'os de la vida ciutadana.

JULIAN VAZQUEZ

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

140

LÈXIC

Algo (II)

La setmana passada vam veure que el mot *algo*, que no és acceptat per l'Institut d'Estudis Catalans, no té una solució única perquè té diferents usos i significats. Avui veurem fraseologia típica en què s'usa aquesta paraula i com la podem dir en català fresc i natural.

Quan no sabem amb exactitud una cosa, sovint se sent dir: "Hi havia mil persones **o algo així**", però les bones solucions serien "**o una cosa així / més o menys / aproximadament**". D'altra banda, en castellà és típic de dir "**Ya será algo menos**", quan es pretén rebaixar una exageració feta pel nostre interlocutor. En català, en canvi, sentirem l'expressió "**No serà/deu ser (pas) tant**". També, parlant en català, és molt freqüent l'expressió

incorrecta "**Algo és algo**" o "**Ja és algo**", però hauríem de dir "**Val més això que res**".

Dels bufanúvols, dels vanitosos, en podem dir que "**es pensen que són qui sap qui**" o que "**es creuen (ser) algú (important)**", no pas "**es creuen (ser) algo**". Quan patim de valent i ens pensem que la salut ens pot passar factura no diem "**A mi em donarà algo**", no, sinó "**A mi em vindrà algun mal**". Ni tampoc direm "**Si ha prosperat per algo serà**", sinó "**deu ser per algun motiu / per alguna raó**". O bé, en cas que no tinguis gaires diners, en castellà es fa servir l'expressió "**Voy algo escaso de dinero**" i en català "**Vaig una mica escàs/curt de diners / Vaig prim de butxaca / Tinc l'armilla malalta**".

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ENGLISH IN A BITE

ANGLÈS

World Food Day
16th October 2020

16th October 2020 has been nominated World Food day by the United Nations. Try our international food quiz below. Which answer is correct?

1	The world's most expensive spice is native to southeast Asia. What is it?
a.	Vanilla
b.	Cardamom
c.	Saffron
d.	Star anise
2	A gyro is a type of Greek street food, but what is it exactly?
a.	A doner kebab
b.	A crepe
c.	A hotdog
d.	Fried chicken
3	What is the UK's best-selling chocolate bar?
a.	Kinder
b.	Kit kat
c.	Snickers
d.	Toblerone
4	If you saw canard on the menu in France, what type of meat would you be offered?
a.	Rabbit
b.	Duck
c.	Pork
d.	Goat

CATALÀ

Dia Mundial de l'Alimentació:
16 d'octubre de 2020

Les Nacions Unides van declarar el 16 d'octubre Dia Mundial de l'Alimentació. Prova de resoldre el nostre test internacional de menjar. Quina és la resposta correcta?

5	Americans call this vegetable eggplant. What is it called in the UK?
a.	Courgette
b.	Red pepper
c.	Cabbage
d.	Aubergine
6	Which country is famous for its chocolate?
a.	Finland
b.	Italy
c.	Belgium
d.	Venezuela
7	In what country would you be most likely to find gruyère cheese in the market?
a.	Switzerland
b.	Germany
c.	Austria
d.	Denmark
8	Which fast-food franchise has the largest number of restaurants in the world?
a.	Subway
b.	Kentucky fried chicken
c.	McDonald's
d.	Domino's pizza

9	Which country grows the most mangoes?
a.	India
b.	China
c.	Jamaica
d.	Australia
10	Which food was used as money by early North American settlers?
a.	Potatoes
b.	Aubergines
c.	Tomatoes
d.	Corn
11	What is James Bond's favourite drink?
a.	Gin and tonic
b.	Vodka martini
c.	Champagne
d.	Mojito
12	What type of food is basmati?
a.	Pasta
b.	A type of flat bread
c.	A herb
d.	Rice

L'Escola d'Idiomes de la UVic ja té oberta la matrícula per als cursos de l'any 2019-20. **Cursos oberts a tothom.** Proves de nivell gratuïtes. Disposem d'una àmplia oferta de nivells i horaris. Informa-te'n a: <https://www.uvic.cat/idiomes> o a idiomes@uvic.cat

Les solucions de la setmana anterior: 1 ■ e; 2c; 3b; 4h; 5a; 6f; 7d; 8g

Capítol 5

EL MONTSENY

El far dels boscos encantats, les bruixes i les fonts

Tothom que viu o estima el Montseny té una font preferida. N'hi ha més de 900 i habiten entremig de boscos frondosos que fa centenars d'anys que creixen entre l'excel·lent biodiversitat del Montseny. Una terra –monte signo– que esdevenia un far per als vaixells que volien tornar a Catalunya. Un massís de contrastos coronat pel Matagalls, el Turó de l'Home i les Agudes, i a la seva falda uns boscos per on, a la nit, s'hi passegen les bruixes.

El Castanyer de les 9 Branques de Viladrau

És un dels arbres més emblemàtics del Montseny. Té uns 700 anys d'edat i fa 23 metres d'alçada. Dues de les branques més grosses es van trencar l'any 1987 per unes fortes ventades. S'hi arriba des de Viladrau.

El Parc Natural del Montseny fa el seu curs de vida entre les comarques d'Osona, la Selva i el Vallès Oriental. L'any 1978 la UNESCO el va declarar

Reserva de la Biosfera. El Montseny és un paradís de la biodiversitat, amb més de 1.600 plantes amb flors diferents. N'hi ha més que a un país

UNA MIRADA AL PATRIMONI

2

Caminant pel Parc Natural del Montseny

Està situat a la serralada Prelitoral Catalana, entre les comarques d'Osona, la Selva i el Vallès Oriental. La Reserva de la Biosfera del Montseny va ser declarada el 28 d'abril de 1978 per part de la Unesco. Una de les activitats principals del territori del Montseny és el senderisme. Hi ha una trentena de rutes senyalitzades entre 250 quilòmetres: des de circuits circulars fins a GR que travessen el Montseny. El Parc organitza caminades guiades per conèixer el patrimoni natural, els colors del bosc, el bolets, i les llegendes de bandolers i bruixes. Des de fa molts anys, el Montseny ha estat una terra ocupada per l'activitat humana, com la forestal i la dels carboners. De fet, el 85% del territori del parc és de titularitat privada.

3

Els tres cims

El Massís del Montseny està coronat per tres conjunts muntanyosos ben majestuosos: el Pla de la Calma; el Turó de l'Home i les Agudes i el Matagalls. Tots ells s'enllacen pel coll de Collformic i el coll de Sant Marçal, la capçalera de la conca del riu Tordera.

4

Fonts del Montseny

N'hi ha gairebé un miler. Una de les més emblemàtiques és la Font de les Paitides de Viladrau, les dones d'aigua molt arrelades a les llegendes populars. També hi ha la Font de Passavets, un dels punts més fotografiats del Montseny i concorreguts per anar a buscar aigua.

com Anglaterra. També és un paradís per fer senderisme envoltat de fagedes, alzinars, suredes, avetoses i rouredes, que canvien al llarg de les

estacions de l'any. Amb una mica de paciència i silenci, s'hi pot veure el tritó del Montseny. I amb imaginació, les bruixes que viuen als boscos.

5

El Montseny, una biodiversitat excepcional

Al Massís del Montseny hi conviuen tres ecosistemes: l'atlàntic, l'eurosiberià i el mediterrani. Segons Martí Boada, doctor en Ciències Ambientals a la UAB, el Montseny és "una síntesi dels grans paisatges de l'Europa Occidental. Si anem del Baix Montseny fins als cims més alts de 1.700 metres d'alçada és com si passéssim de les comarques del Vallès, Osona i la Selva a Noruega". Hi trobem alzinars, suredes, fagedes, avetoses i rouredes. De fet, hi ha més diversitat de plantes amb flors, unes 1.600, que en la totalitat d'espècies que hi ha a tot Anglaterra. Tot plegat amb una fauna típica de terra centreeuropa, com la guineu, la llebre, el liró o el tritó del Montseny, l'única espècie de vertebrat endèmica de Catalunya.

Jacint Verdaguer va publicar l'any 1901 'Ayres del Montseny', que conté 35 poemes sobre el massís. Verdaguer va pujar al Matagalls el 1899, una experiència que va acabar sent un retrobament personal amb el seus orígens.

6

El pantà de Santa Fe del Montseny

La vall de Santa Fe del Montseny està situada al cor del massís. És una de les portes del Turó de l'Home i un refugi natural ple de fagedes i avetoses. Des del Centre d'Informació de Can Casades, en surt una de les rutes familiars més concorregudes que passa per diversos salts d'aigua i arriba al Pantà de Santa Fe del Montseny. Ramon de Montaner, un editor de Barcelona, va fer construir l'any 1935 un pantà per subministrar electricitat a un hotel que hi havia construït, l'Estanyol, l'any 1914. Per a la seva construcció es va utilitzar granit de la mateixa vall.

La gastronomia del Montseny arreplega tots els ingredients que li dona la terra. El receptari no s'entén sense el pollastre i la vedella amb

bolets, les patates amb pell, el xai a la brasa, les mongetes del ganxet i les castanyes guisades amb botifarra. Una cuina amb dedicació i sense pressa.

UN TAST GASTRONÒMIC

La castanya de Viladrau, el segell gastronòmic del Montseny

La castanya de Viladrau és el producte per excel·lència de la tardor del Montseny, però els seus derivats es poden degustar tot l'any. La castanya del Parc Natural del Montseny es recull a una alçada de 900 metres i té un color pujat i brillant, i de gust dolç. L'any 2009, Joaquim Solé va engegar Castanyes de Viladrau, una empresa que recull i comercialitza aquest producte del Montseny i recupera castanyers centenaris.

La Cervesa del Montseny, l'artesania d'aquest beure als peus del Montseny

L'any 2007 un grup d'amics van constituir la microcerveseria que està situada a la falda del Montseny, a Sant Miquel de Balenyà i Seva. Elaboren una cervesa artesana perquè, a banda del mètode d'elaboració, utilitzen ingredients integrals i un sistema d'envasar natural. L'empresa està especialitzada en cerveses *ale* o d'alta fermentació, i en produeix de blat, negra malta, IPA i fins i tot de castanya, entre d'altres.

El Restaurant Matagalls: la vida de pagès del Montseny al plat i a la taula

Tal com van fer moltes famílies de la zona, la de la Lourdes va decidir deixar la vida de pagès i aventurar-se a obrir un restaurant al poble de Montseny. Ara jubilada, guia la seva filla per cuinar cada dia als excursionistes, boletaires i turistes del Montseny l'especialitat de la casa: mongetes del ganxet i botifarra i xai a la brasa. La clau de les seves receptes: "Cuinar sense pressa i amb un bon producte local".

UN PASSEIG AMB PARADES

El castanyer d'en Cuch

És un dels arbres més gruixuts de Catalunya i el seu tronc té gairebé 12 metres d'amplada. El castanyer d'en Cuch està situat dins la finca de Can Cuch, a Cànoves i Samalús. A l'interior del castanyer, que és buit, no fa gaires anys hi vivia un carboner que hi havia instal·lat un jaç i una taula amb seients. Fins i tot, hi havia una llar de foc aprofitant l'obertura natural del tronc superior i encara es pot veure el sutge de la xemeneia. Des de Cànoves, hi ha una pista forestal que condueix fins al pantà de Vallfornès, on hi ha una pista que porta fins a la propietat de Can Cuch. Allà, i deixant enrere la font que porta el nom de la mateixa finca, hi ha un camí d'un parell de minuts que arriba fins al descomunal castanyer.

El monestir de Sant Marçal

És una església romànica del segle XI. Està situat a 1.100 metres d'altitud entre el gran massís del Matagalls i les Agudes i el Turó de l'Home. El

seu conjunt arquitectònic està format per una petita església romànica de nau allargada i absis circular i un ample campanar. Al costat hi ha la gran casa pairal on vivien els monjos benedictins. A principis del segle XX, el monestir es va acabar convertint en un petit hotel de muntanya. De fet, des de Sant Marçal hi surten moltes excursions cap al Matagalls o les Agudes.

A 300 metres del monestir hi ha la font Bona, el bressol del riu Tordera. És el punt on neix aquest riu que desemboca al Mediterrani entre Blanes i Malgrat de Mar.

El Circ Cric, clavat a la falda del Montseny

Tortell Poltrona està segellat a tot l'imaginari dels nens i nenes del país. L'any 1995, Tortell Poltrona i Montse Trias van escollir l'entorn i el paratge del Montseny per fundar el CRAC (Centre de Recerca de les Arts del Circ). Justament ho van fer en un espai de Sant Esteve

de Palautordera que es va convertir en la seu estable del circ. Un espai on s'hi han gestat centenars d'espectacles que han fet riure grans i petits. Tot plegat en una simbiosi entre arts escèniques i naturalesa. Per Tortell Poltrona, els boscos dels voltants també són altres circs on poden passar moltes coses. Dels fundadors del Circ Cric també n'ha sortit l'ONG Pallassos sense Fronteres, que té l'objectiu de millorar la situació emocional de la infància que pateix les conseqüències de conflictes armats, guerres o catàstrofes naturals a través d'espectacles còmics realitzats per pallassos i pallasses professionals voluntaris.

Terra de bandolers i dones d'aigua

Els frondosos boscos del Montseny eren terres on s'amagaven bandolers com en Serrallonga però també les dones d'aigua o les bruixes de Viladrau. Eren dones sàvies, amb amplis coneixements sobre plantes remeieres i que van ser perseguides i executades durant el segle XVII.

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

JEFF BUCKLEY 'Grace'

Columbia, 1994

Grace és el primer i últim disc en vida de Jeff Buckley, que el maig de 1997 va morir ofegat al riu Mississipí als 30 anys, quan estava acabant de gravar el segon. Una família desgraciada: el seu pare, el cantautor Tim Buckley, molt famós a finals dels anys seixanta i primers dels setanta, va morir de sobredosi el 1975 als 28 anys. *Grace* no va passar gens desapercebut: la majoria de revistes especialitzades de tot el món el van triar com un dels millors discos de 1994. Hi ha moments que sona com un disc de Led Zeppelin, però trist. Destaca per sobre de tot la veu de Buckley, una veu poderosa heretada del seu pare capaç d'arribar a qualsevol nota, tal ho demostra a "So Real", un dels millors temes de l'àlbum. Fa la impressió que Jeff Buckley no era un noi gaire alegre, després de sentir cançons com la mateixa "Grace" o "Last Goodbye", plenes de dramatisme. Això sí, s'anima de debò amb "Eternal Life", que podrien firmar

perfectament Led Zeppelin. Totes les cançons estan compostes pel mateix Buckley, però hi ha una versió que gairebé et deixa sense respiració: la del famós "Hallelujah" de Leonard Cohen. Molt més intimista que l'original, amb només la seva guitarra (elèctrica) i la seva veu exquisida. És una versió per tenir guardada i escoltar-la almenys una vegada al dia. Et fa oblidar totes les males notícies de les últimes hores.

NOTES

Reediten el 'Sopa de Cabra' dels Rolling Stones

El disc més català de The Rolling Stones es reedita en format de doble CD. Es tracta de *The Rolling Stones Goats Head Soup* (Rolling Stones Records, 1973), l'àlbum que va servir per batejar la banda de rock en català que més ressò ha tingut mai (i té encara) als Països Catalans: Sopa de Cabra. La reedició inclou el disc original remesclat per Giles Martin i un segon CD amb peces que es van descartar de la gravació però que després s'acabarien inclouent en altres àlbums. El principal esquer del nou llançament és que ve acompanyat de tres cançons inèdites: "Scarlet" (amb la guitarra de Jimmy Page de Led Zeppelin), "Criss Cross" i "All the Rage". A part de l'edició en CD, també se n'han fet edicions en vinil i fins i tot una caps de superluxe amb tot de detalls. En tots els formats, però, el disc dels Stones ve amb la portada original i la foto del cap de cabra dins d'una sopa (va la fotografia) que apareixia a l'interior de l'àlbum. *Goat's Head Soup* segurament no és dels millors discos dels Rolling Stones però inclou "Angie", un dels principals hits de la formació. I a Catalunya, evidentment, el disc serà recordat no només per haver donat nom a la banda

que lideren Gerard Quintana i Josep Thió, Sopa de Cabra. Una banda que, si més no en els seus inicis, tenia com un dels seus principals referents –tant estètic com musical– els eternals The Rolling Stones.

EL TEST Marcel Lázara

Primer instrument que vas tocar? La bateria. **Primer grup del qual vas formar part?** Pressupost Limitat. **Primer concert en directe?** Va ser a la festa major del Corral, a Gombren. **Primer disc que et vas comprar?** Va ser un de Nirvana. **Quants discos tens?** Ara mateix, cap. **Salva'n tres.** *The Legend*, de Bob Marley; *Kings of Bongo*, de Mano Negra, i *Yo, minoría absoluta*, d'Extremoduro. **Grups (o músics) de capçalera.** Tryo [una banda francesa de reggae i ska acústic]. **Un concert (com a públic) per recordar.** El de l'espectacle *Coup de Circ*, de Tryo, a Tolosa de Llenguadoc.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

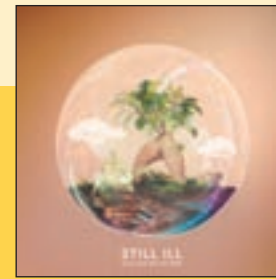
ROGER USART 'Llamp de bosc'

Per començar, cal deixar clar que *Llamp de bosc* és un llamp de disc. És el tercer àlbum en solitari del manlleuenc Roger Usart, però pel seu so sòlid i solvent sembla la continuïtat dels extingits Miyagui, una banda que Usart havia liderat al costat de la guitarra de Jordi Casadesús (que precisament s'ha encarregat de produir el nou disc). Per sobre de totes les peces hi brilla la veu greu i inconfusible d'un Usart que ara, cantant en català, es consolida com un dels millors i més genuïns timbres del panorama musical nostrat. És el nostre Eddie Vedder particular.

LA COMPANYIA MINIMÍSSIMA 'La Companyia MINIMÍSSIMA'

La Companyia –es diuen companyia però la banda la forma un sol músic, Gerard Díaz– va rebre el premi Sons de la Mediterrània el 2019 i gràcies a aquest guardó ha pogut gravar un primer disc que és tota una joia. Díaz hi mescla música tradicional i composicions pròpies i hi ha convidat músics i amics ben curiosos, com el pastor (i poeta) Pep Divins, que hi recita *Sobre la resistència*. El disc té 14 peces però es fa curt, ja que algunes amb prou feines passen del minut de durada. La meva preferida és *Cop de cap*, un enfilall de monosíl·labs molt ben embolicat.

STILL ILL 'Allò que mai no mor'

Un dels grups de rap més potents de l'escena catalana és Làgrimes de Sangre. Doncs Still Ill, precisament, és un dels seus MC que ha aprofitat els mesos de confinament per escriure un disc íntegrament en català. Al treball hi ha un total de nou talls amb títols com *Vinc, Tot bé a casa* o l'homònima *Allò que mai no mor*, on explica per què canta en català: Això és per la meua gent / i també per mi mateix / qui m'espero als Enderrock / és que encara no em coneix / fins ara no ha entès / és fet amb la meua llengua / que si no utilitzo *mengua* / i al final desapareix.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

L'UNICORN PRECARI

Els repartidors de Glovo són falsos autònoms i la plataforma de lliurament de menjars a domicili hauria d'establir una relació laboral com la que té qualsevol assalariat, perquè la companyia és la que disposa de les eines essencials per al desenvolupament de la funció empresarial i és la que marca les condicions essencials per a la prestació del servei. Aquesta és la doctrina que ha assenyalat la sala social del Tribunal Suprem, en referència a la unificació de criteri que se li havia demanat arran d'algunes sentències contradictòries –poc contradictòries, perquè la majoria es pronunciaven en el mateix sentit–. És una victòria particular per als treballadors, coneguts com a *riders*, però també general pel que suposa en termes de regulació de la creixent precarització del mercat laboral. La doctrina val per a Glovo, però també per a d'altres empreses amb una activitat similar.

El fons de la controvèrsia no deixava de ser fictici. Les empreses del que s'ha convingut a anomenar com a economia col·laborativa o nova economia argumenta que els repartidors no estan sotmesos a un règim d'exclusivitat i, per tant, poden escollir quantes hores treballen i en quin moment ho faran. L'argument de la flexibilitat perd força si es té en compte que aquests suposats autònoms no disposen del dret a imposar les seves tarifes, ni tampoc disposen de l'eina fonamental per desenvolupar la seva feina, que és la mateixa aplicació tecnològica que posa en contacte consumidor i establiment de restauració. El fons de la qüestió és gairebé de concepció marxista: qui té la propietat dels mitjans de producció. Segons la sentència, la té qui controla l'aplicació, no pas el repartidor que, per la seva banda, no disposa d'una organització empresarial pròpia i autònoma.

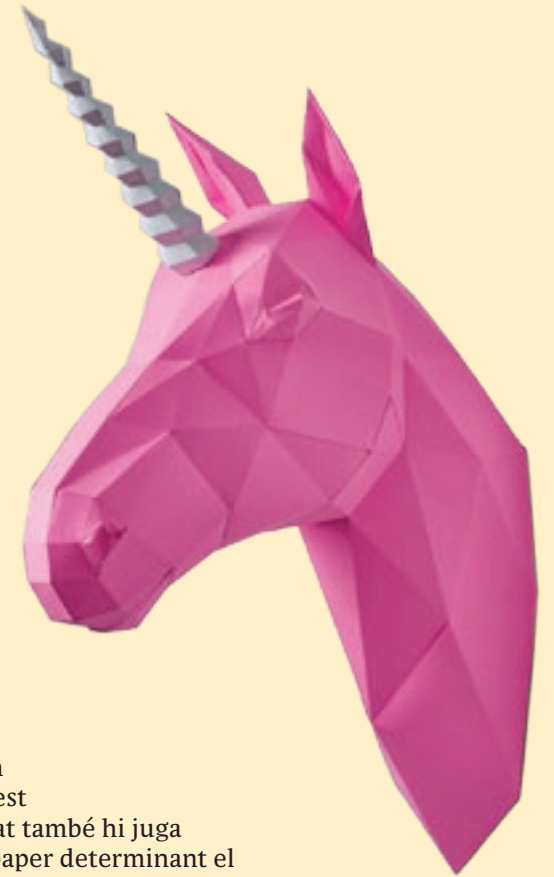
La sentència va més enllà del debat sobre la necessitat de l'economia de plataformes, que ja comença a ser vell. Durant anys, les relacions entre les empreses i els clients han estat decididament verticals, amb unes ofertes de béns i serveis amb unes condicions davant de les quals el consumidor només disposava de l'opció d'acceptar o rebutjar. La irrupció de la tecnologia contribuiria a demo-

cratitzar aquesta relació, amb un consumidor amb més dret a decidir i, fins i tot, a compartir l'avaluació. Tot plegat a l'abast del telèfon mòbil.

El peatge per a aquesta relació horitzontal entre els que ofereixen els béns o els serveis i els consumidors finals és que en els passos intermedis hi ha els creadors de les aplicacions que obtenen grans beneficis, sovint perquè sostenen en la precarietat els treballadors. El sindicat UGT va fer els números grossos de l'estalvi que suposa mantenir aquests treballadors com a autònoms i no com a personal de plantilla. El conveni del sector fixa uns salaris anuals de 17.200 euros bruts, quan els ingressos bruts anuals dels 14.000 *riders* que es calcula que hi ha al sector (per operadors com la mateixa Glovo, però també Deliveroo o Uber Eats, per citar alguns exemples) amb prou feines arriben a 10.800 euros. Restat i multiplicat, són gairebé 93 milions d'euros d'estalvi, als quals s'han de sumar les cotitzacions socials que no es paguen, poc més de 76 milions d'euros. En total, 168 milions d'euros d'estalvi.

Estalvis milionaris que han contribuït que Glovo es convertís, a finals de l'any passat, en una empresa unicorn (el nom que reben les companyies emergents –*start-up*– que han aconseguit captar en rondes de finançament més de 1.000 milions de dòlars). L'empresa catalana és la segona de l'Estat que supera aquesta barrera, després de Cabify. Els financers que han fet una aportació de capital tan gran deuen esperar una contraprestació encara superior, i això permet fer-se una idea de les expectatives de benefici de l'activitat d'aquesta empresa.

Glovo, com anteriorment Deliveroo sobre la qual també hi ha hagut sentències en el sentit de considerar els seus treballadors com a falsos autònoms, manifesta ara que està en espera d'un marc regulador adequat per a la seva activitat i que està disposada a col·laborar per aconseguir-ho. Una actitud tan bona com tardana, però que posa de manifest que la tecnologia avança sovint amb més rapidesa que la capacitat de les administracions per fixar regles del joc.

En aquest debat també hi juga un paper determinant el mateix consumidor. Des de ja fa alguns anys, la tendència al *low cost* ha tingut una incidència directa en el moment econòmic. A la recerca dels preus més barats per viatjar, per rebre el menjar a casa o per traslladar-se d'un punt a l'altre, ha estat disposat a mirar cap a una altra banda davant alguns abusos en el servei i en les relacions laborals amb els treballadors, sotmesos a unes condicions que aquest mateix consumidor no voldria per a un mateix. La regulació que s'albira probablement incidirà en un cost més elevat, i el consumidor haurà d'escollir si vol seguir tenint el servei a un preu més alt o renunciar-hi.

L'economia evoluciona i la tecnologia és una acompanyant imprescindible en aquest trànsit, però la conseqüència que se n'està derivant és contraproduent, perquè consolida una desigualtat que cavalca a lloms d'una precarietat creixent. Seria desitjable que la nova economia servís per variar les tendències i no pas per perpetuar-les.

INDICADORS

Hipoteques en descens

El nombre d'hipoteques signades a Catalunya durant el juliol va caure un 22,5% en relació amb el mateix mes de l'any passat, fins a les 4.400, segons les dades provisionals de l'INE. En relació amb el juny, però, va augmentar un 6,2%. Pel que fa a l'import de les hipoteques, es van prestar 732,2 milions d'euros, xifra que representa un descens del 13,1% respecte al mateix mes del 2019.

Més fons en firmes de salut

El sector de les ciències de la vida i la salut a Catalunya exhibeix múscul en un any que d'entrada es presentava difícil a causa de la Covid-19. En només nou mesos, les *start-ups* de la BioRegió han aconseguit aixecar 120 milions d'euros d'inversió, superant el rècord de 2019, quan es van captar 112 milions. El motor d'aquest creixement ha estat el capital risc amb participació internacional.

ALEGRIA INTERIOR

Antoni Lacueva / antoni@mindfulness-barcelona.com

Referents de pau!

Tal com indicava en el text de setembre en aquests articles, el marc és l'atenció conscient o l'anomenat *mindfulness*. Durant aquesta temporada explorarem autors, mestres universals que a través dels seus ensenyaments plasmats en extensa i variada bibliografia ens donen pautes que poden servir-nos per veure amb més claredat el camí dels nostres camins.

Deixant oberta en el primer article la pista per seguir Jon Kabat-Zinn, avui brindo la possibilitat d'iniciar el coneixement de qui escriu el pròleg de la seva obra principal, *Viure amb plenitud les crisis*, Thich Nhat Hanh.

Qui és Thich Nhat Hanh?

Thich Nhat Hanh és un monjo budista vietnamita activista per la pau. És un dels més coneguts promotors del budisme zen a Occident. Thich Nhat Hanh és un mestre respectat a tot el món, un escriptor, un poeta, un erudit i un home de pau. Està considerat la segona autoritat del budisme al món després del dalai-lama.

Nhat Hanh ha publicat més de 100 llibres, entre ells més de 40 en anglès. Com a activista en el moviment per la pau, promou les solucions no violentes als conflictes.

Al pròleg del llibre citat, *Viure amb plenitud les crisis*, Thich Nhat Hanh diu:

“Com tantes persones han descobert en els últims 25 anys, *mindfulness* és una font segura de pau i alegria. Qualsevol pot practicar-lo i cada vegada està més clara la seva contribució, no només a la nostra salut i benestar individual sinó a la continuïtat de la nostra civilització i fins del nostre planeta. Mai ha estat més necessària que ara la invitació a despertar i assaborir cada instant que la vida ens depara”.

Com deia anteriorment, T.H.H. ha publicat més de 100 llibres i és difícil ressaltar-ne algun. En citaré uns poquíssims títols i ressaltaré un llibre especialment interessant per a un inici de *mindfulness*: *El miracle del mindfulness*.

Cito, com a proposta, d'entre la seva extensa bibliografia:

El silenci

Cap a la pau interior

Por

L'art de viure

Plantant llavors

...

I per acabar, tres reflexions adaptades i inspirades en tres fragments de tres llibres de T.N.H.

Inspirat del llibre *El miracle del mindfulness*:

“He descobert la manera de tenir molt més temps lliure. Abans considerava el temps com si estigués dividit en diverses parts... ara intento no dividir més el temps en parts. Considero ara el temps que passo amb els meus fills, nets, amics, família, companys de feina, etc. Tot aquest temps, el temps que els dedico, s'aboca també en el meu propi temps. Ara tinc un temps il·limitat per a mi”.

Del llibre *Assaboreix: mindfulness per menjar i viure bé*:

“Assaboreix el temps que encara et queda. Assaboreix cada instant, cada respiració, cada menjar, cada relació, cada acció o no acció, cada oportunitat de mantenir el propi benestar i el benestar del món”.

Del llibre *Por*:

“Vivim en un permanent estat de temor i ansietat. Por del nostre passat, de la malaltia, de l'envelliment o la mort; por de perdre el que més volem... les coses no han de ser així. Utilitzar la pràctica de viure en el present per admetre i integrar les nostres pors, reconèixer el seu origen i fer-los impotents”.

Acaricia aquest instant,
allibera't del corrent de l'angoixa,
obre els braços
i abraça plenament la vida.
T.N.H.

Antoni Lacueva, president de l'Associació Professional d'Instructors de Mindfulness-MBSR

L'HORÒSCOP

Dhanna Astròloga

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

El futur continua essent un assumpte que et neguiteja. Parla amb algú de les teves cabòries, no et quedis amb tota l'angoixa. Es pot donar alguna millora al sector laboral.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Un assumpte amorós et fa perdre la son. Atracció per una persona compromesa. L'amor viu un moment una mica tens. Et mostres força rebel i no permets que t'imposin altres idees.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Aprofites el temps lliure per aprendre coses. Ara mateix la teva curiositat és molt acusada. Amb la parella es poden donar diferències sobre com gestionar l'economia.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Amb Venus per Casa III gaudeixes de la bona lectura o de formar-te per lliure. Millores la teva comunicació, ja que vols fer-te entendre. Penses a augmentar la família.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Pots viure una millora del sector econòmic o si més no una certa seguretat propera. Si tens algun projecte ambicions entre mans, sembla que és temps d'espera. Paciència.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Augment de l'atractiu personal. Ets més conscient del teu poder i magnetisme. Si normalment ets caut amb els diners, en aquests dies podries tirar la casa per la finestra.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Si darrerament has estat ocupat en assumptes materials o laborals, ara vols connectar-te amb el teu món interior i t'interesses per la meditació o els temes alternatius.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Et pots entossudir amb les teves idees i això provocaria alguna discussió amb la parella. Afluixa una mica si vols estar més tranquil. Sospeses treballar des de casa.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Poses atenció al descans i a la salut en general ja que vols sentir-te millor. Si has guanyat algun quilo, et prendràs seriosament començar una dieta i fer més exercici.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

A casa pots tenir alguna guerra territorial perquè necessites reafirmar-te i crear el teu espai, el més personal possible. Temps d'expandir la ment i aprendre coses noves.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Estàs una mica impacient i pots parlar sense pensar. Equilibra les paraules, poden tenir un efecte devastador. Podries conèixer un nou amor que es troba entre els teus veïns.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Tens fe que les coses que ara no funcionen es posaran bé. Confies en el teu sisè sentit i et llences a la piscina en un assumpte sentimental. Cal implementar l'estalvi.

Del 02-10-2020 al 08-10-2020

CINEMES

BLACK BEACH

Espanya 2020. Dir. Esteban Crespo. Amb Raúl Arévalo i Candela Peña. *Thriller*.

Carlos, un alt executiu a punt de convertir-se en soci d'una gran empresa, rep l'encàrrec de mediar en el segrest de l'enginyer d'una petroliera americana a l'Àfrica. L'incident està posant en perill la signatura d'un contracte milionari.

ESO QUE TÚ ME DAS

Espanya 2020. Dir. Jordi Évole i Ramón Lara. *Documental*. El 2015 al cantant Pau Donés de Jarabe de Palo li diagnostiquen un càncer contra el qual lluita durant cinc anys. Vint dies abans de morir truca al seu amic Jordi Évole des de l'hospital, i li diu: "Em queden molt poquets dies de vida i vull passar-los a la meua casa de la Vall d'Aran. M'agradaria que pugessis, poguéssim tenir una xerrada, que la gravéssis i en fessis el que vulguis". *Eso que tú me das* és el resultat d'aquesta xerrada.

EXPLOTA, EXPLOTA

Espanya 2020. Dir. Nacho Álvarez. Amb Ingrid García Jonsson, Verónica Echegui i Fernando Gual. *Musical*. Conta la història de María, una ballarina jove, sensual i amb ànsies de llibertat a principis dels anys 70, una època que a Espanya va estar marcada per la rigidesa i la censura, especialment a la televisió. Amb ella

descobrirem com fins al més difícil dels somnis pot convertir-se en realitat. I tot això contat a través dels grans èxits de Raffaella Carrà.

FALLING

Canadà 2020. Dir. Viggo Mortensen. Amb Lance Henriksen, Viggo Mortensen i Tery Chen. *Drama*. John Petersen viu amb la seva parella, Eric, i la filla adoptiva de tots dos al sud de Califòrnia. El seu pare, Willis, un granger tradicional i conservador de 80 anys, decideix viatjar a Los Angeles i quedar-se a casa de John mentre busca el lloc idoni per jubilar-se. Una vegada tot junts, dos mons molt diferents col·lideixen. Willis mostra senyals d'estar perdent el seny, i la seva peculiar manera de ser, tant divertida com nociva per a alguns membres de la família, deixa entreveure ferides del passat i d'anys de desconfiança entre ells.

GREENLAND: EL ÚLTIMO REFUGIO

EUA 2020. Dir. Ric Roman Waugh. Amb Gerard Butler i Morena Baccarin. *Thriller*. Quan el món és conscient que l'asteroide més gran de la història impactarà a la

Terra i aniquilarà tot rastre de vida, els governs de tot el món realitzen un sorteig en el qual els afortunats podran sobreviure en refugis secrets. Aquesta decisió deslliga un caos a escala mundial. Molts hauran d'emprendre un perillós viatge on s'enfrontaran als més imponents perills de la naturalesa, la qual cosa els obligarà a trobar la manera de mantenir-se units mentre busquen la manera de sobreviure.

LA HABITACIÓN (THE ROOM)

França 2019. Dir. Christian Volckman. Amb Olga Kurylenko i Kevin Janssens. *Thriller*. Matt i Kate compren una casa aïllada. Quan ja hi estan instal·lats, descobreixen una habitació estranya que els dona un nombre il·limitat de desitjos materials. Però com que Kate ha tingut dos avortaments involuntaris, el que més troben a faltar és un nen.

NUNCA, CASI NUNCA, A VECES, SIEMPRE

EUA 2020. Dir. Eliza Hittman. Amb Sidney Flanigan i Talia Ryder. *Drama*. Autumn, una apàtica i callada adolescent,

treballa com a caixera en un supermercat rural de Pennsilvània. En veure's obligada a tirar endavant un embaràs accidental i sense alternatives viables per poder avortar dins el seu estat, ella i la seva cosina Skylar reuneixen diners i s'embarquen en un autocar en direcció a Nova York. Amb l'adreça d'una clínica apuntada en un paper i sense un lloc on passar la nit, les dues noies s'endinsen en una ciutat que desconeixen.

PINOCHO

Itàlia 2019. Dir. Matteo Garrone. Amb Federico Ielapi i Roberto Benigni. *Fantàstic*. Adaptació de la clàssica història del ninot de fusta dit Pinotxo, que desitja ser un nen de carn i ossos.

RIFKIN'S FESTIVAL

EUA 2020. Dir. Woody Allen. Amb Elena Anya i Louis Garrel. *Drama*. És la història d'un matrimoni nord-americà que assisteix al Zinemaldia de Sant Sebastià. La parella queda enamorada del festival, així com de la bellesa i encant d'Espanya i la fantasia del món del cinema. Ella té un afer amb un brillant director de cinema francès i ell s'enamora d'una resident a la ciutat.

TENET

Regne Unit 2020. Dir. Christopher Nolan. Amb John David Washington,

Robert Pattinson i Elizabeth Debicki. *Thriller*. Amb tan sols una paraula, Tenet, el protagonista d'aquesta història, haurà de lluitar per a la supervivència del món sencer en una missió que el porta a viatjar a través del fosc món de l'espionatge internacional, i l'experiència del qual es desdoblegarà més enllà del temps lineal.

UNO PARA TODOS

Espanya 2020. Dir. David Ilundain. Amb David Verdaguer i Patricia López Arnaiz. *Drama*. Un professor interí assumeix la tasca de ser tutor de sisè de primària en un poble completament desconegut per a ell. Quan descobreix que ha de reintegrar un alumne malalt a l'aula, es troba amb un problema encara més gran: cap dels seus companys vol que torni a classe.

VICKY EL VIKINGO Y LA ESPADA MÀGICA

Alemanya 2020. Dir. Éric Cazes. *Animació*. Vicky és un jove viking diferent als altres: no és molt fort però és molt intel·ligent. Quan el seu pare, Halvar, el cap del llogaret, roba al seu gran enemic una espasa màgica que converteix tot en or, la cobdícia fa estralls entre els vikings. Vicky haurà d'embarcar-se en un perillós viatge a una illa mítica a l'extrem nord per trencar l'encanteri de l'espasa.

CARTELLERA

CAMPRODON	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns		
Casal Camprodoní Judy	-	18.00 i 22.00	18.00 i 22.00	-		
MANLLEU	Divendres	Dissabte	Diumenge			
Casal de Gràcia La innocència	-	-	19.00 (Cicle Gaudí)			
RIBES DE FRESE	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns		
Catalunya El resplandor	-	19.00 (VOSE)	18.00	-		
RIPOLL	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns		
Comtal Pinocho	-	19.15	19.15	-		
Uno para todos	-	21.30	-	21.30		
VIC	Divendres	Dissabte	Diumenge	DI. i dc.	Dt. i dj.	
Sucre	Exploata, explota	18.10, 19.45 i 22.40	15.40, 17.40, 20.10 i 22.40	11.45, 15.40, 17.10, 19.45 i 22.00	19.35 i 22.00	19.15 i 22.00
La habitación (The Room)	18.00, 20.25 i 22.30	15.55, 18.00, 20.00 i 21.30	11.55, 15.50, 17.50, 20.00 i 22.00	19.35 i 21.50	19.35 i 21.50	
Rifkin's Festival	17.55 i 22.40	17.55 i 22.35	17.55 i 22.00	21.50	21.50	
Rifkin's Festival (cat.)	20.15	15.45 i 20.40	15.45 i 20.15	20.15	20.15	
Rifkin's Festival (VOSE)	-	-	-	22.00	22.00	
Vicky el vikingo y la espada (...)	17.35	15.45 i 17.30	11.35, 14.05, 15.45 i 18.40	17.50	17.50	
Falling	17.50, 20.00 i 22.20	17.30, 20.00 i 22.20	17.30, 19.30 i 21.50	19.10 i 21.45	19.40 i 21.45	
Greenland: el último refugio	17.45, 20.30 i 22.15	17.35, 19.45 i 22.15	17.35, 19.45 i 22.00	19.35 i 22.00	22.00	
Eso que tú me das	19.10, 20.40 i 22.45	16.10, 19.10 i 22.45	11.45, 15.45, 17.20, 19.10 i 22.00	18.55, 19.50 i 18.55	18.55, 19.15 i 22.00	
Pinocho	18.00	16.15 i 17.45	11.30, 16.15 i 17.25	17.40	17.50	
Tenet	18.45 i 21.30	18.45 i 21.30	18.45 i 21.30	21.20	-	
After. En mil pedazos	20.25	20.10	19.50	19.15	19.15	

Black Beach	-	20.10	19.50	-	-
Padre no hay más que uno 2	-	15.40	11.45, 13.45 i 15.40	-	-
Trasto (cat.)	-	16.00	11.50 i 15.40	-	-
La caza	-	22.20	22.00	20.05	20.05
Uno para todos	22.30	-	12.00	-	-
Rigoletto	-	-	-	-	20.15

VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	Dilluns	Dimarts
L'Atlàntida	Locas de alegría	-	-	-	21.30 (Cineclub Vic)
	La rata pirata	-	17.00 (dg.) (Cineclub Xic)		

CARDEDEU		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous
L'Esbarjo	Un mundo normal	22.00	20.00	19.00	-
	En busca de Summerland	-	-	-	21.00

LA GARRIGA		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Alhambra	Eso que tú me das	22.00	20.45	21.00	20.00
	Coco, el petit drac	-	-	16.15	-
	Uno para todos	20.00	22.00	18.00	21.30
	Una pastelería en (...)	18.00	18.45	-	18.00
	Harry Potter y la cámara (...)	-	16.00	12.00	-

GRANOLLERS		De divendres a dijous		
Ocine	Pinocho	16.30, 19.30 i 22.00 / 18.00		
	Tenet	16.00, 19.00 i 22.00 / 20.30		
	Rifkin's Festival	16.30 i 18.20 / 20.40 i 22.30		
	Explota, explota	20.15 i 22.30 / 17.00, 19.20 i 21.45 / 16.00 i 18.20		
	La habitación	16.15, 18.15, 20.15 i 22.15		
	Trasto	16.00 / 18.30		
	Greenland: el último refugio	17.50 i 20.15 / 16.30, 19.30 i 22.00		
	Los nuevos mutantes	22.30		
	Falling	16.00, 18.10, 20.20 i 22.30		
	Padre no hay más que uno 2	de divendres a diumenge: 16.30, 18.30 i 22.15	de dilluns a dijous: 16.15, 18.15 i 22.15	
	Eso que tú me das	de divendres a diumenge: 20.30		
	Nunca, casi nunca, (...)	de dilluns a dijous: 20.30 / 22.30		
	Black Beach	16.00 / 22.30		
	Las niñas	16.00		
	After. En mil pedazos	18.10 i 20.20		
	Uno para todos	16.00 i 20.30		

GRANOLLERS		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimarts	Dijous
Cinema Edison	¡Que suene la música!	19.00 (VOSE)	18.00 i 21.00 (VOSE)	19.00 (VOSE)	-	

SANT CELONI		Divendres	Dissabte i diumenge	Dimercres i dijous
Ocine	Explota, explota	18.20, 20.10 i 22.30	16.00, 18.20, 20.10 i 22.30	18.00, 20.10 i 22.30
	L'escola de la vida (VO)	20.30	-	-
	Rifkin's Festival	18.20, 20.00 i 22.30	18.20, 20.40 i 22.30	18.20, 20.40 i 22.30
	Trasto	18.00	16.00	-
	Greenland: el último refugio	20.00 i 22.30	17.45, 20.10 i 22.30	18.30, 20.15 i 22.35
	Pinocho	19.00 i 21.30	16.45, 19.00 i 21.30	18.00 i 20.00
	Padre no hay más que uno 2	18.00	20.00	22.30
	Tenet	22.00	17.00 i 22.00	22.00
	After. En mil pedazos	-	16.10	18.00

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret Valls

'Pinocho'

De Matteo Garrone

No em creixerà el nas si dic que és el millor *Pinocchio* que s'ha filmat dels que he vist; des de la versió de Disney (1940) se n'han rodat 28. Sorprèn en primer lloc com de poc literària és la pel·lícula de Matteo Garrone, que deixa de banda les màfies per rodar el millor Roberto Benigni des de *La vida és bella*.

Aquí la vida és misèria, bruta i insolidària, on viu un fuster afamat que descobreix un tronc amb vida que convertirà en un putxinel·li un nen amb vida pròpia a qui anomena Pinotxo. Fins aquí, amb el nen de fusta coneixent el món, amb massa ràpida assumptió de les funcions humanes, un gran disseny de producció, visualment prodigiós, el film té un to social moral. El guió del conte de Carlo Collodi es torna pla, mostra llargues caminades del ninot, a qui envolta de malvats titelles que són horribles, amb els seus caps banyegats amb antenes. Només se salva la princesa Marine Vatch, que és l'única que el protegeix de les seves immenses desgràcies.

Bella visió del ninot que denunciava la confusió d'un món sumit en la fantasia com a fugida de la realitat. El nen marioneta és nen massa aviat, al mateix temps que desapareix Benigni, essent l'últim pla interessant la crema dels seus peus.

Dels capítols que segueixen amb fidelitat l'original cal destacar el de la balena, efectista però ja és amb menys producció que la resta. Amb cinc premis Donatello deixa poc temps a l'amor real entre pare i fill, i mostra Geppetto en clara inferioritat sobre els traficants de marionetes, amb la seva espectacular constitució i desenvolupament en la transformació del cavall gos i de la balena que no és precisament *Tiburón*.

El nen Federico Lelapi, que diu com els que fitxen pel Barça que sempre havia sentit ser Pinotxo, Gigi Proietti, Rocco Papaleo, Gianfranco Gallo i Massimo Ceccherini són alguns dels actors maquillats horrorosament en aquest film.

'El diablo a todas horas'

D'Antonio Campos

Els nord-americans que vegin el film deduiran que el millor és no tornar del Vietnam. La religió, els santons, els xèrifs, les venjances i les ofrenes a diversos déus d'al·lucinat que es creuen deus o rectors, que usen el silenci de Déu per seduir sense màcula púbers joves que per escoltar millor el senyor han d'estar despullades al cotxe del ministre.

El pitjor és quan els feligresos del diumenge s'atribueixen també els poders de sacrificar i ressuscitar. I aquesta bogeria la paguen de la mateixa manera tant l'esposa com el gos. Sí que reconec que interessa veure com acaba la roda de 20 anys d'assassinats amb Tom Holland, Ohio del Vietnam o el pastor Robert Mattisson, que no poden aixecar el pesat guió, encara que humorístic, de la novel·la

de Donald Roy Pollack. Maten per una fotografia, per plaer, per justícia, per abnegació sacrosanta i altres causes. Tot en una ambientació feixuga de la que anomenem l'Amèrica profunda (Ohio), on els pobles s'embranquen en una lluita de sacrificis, violència, redempció, sexe i oració. Una empanada on el millor és fugir-ne.

Es veuen embolicats en aquest maremànum Bill Skarsgard, Mia Wasikowska, Jason Clarke, Sebastian Stan, Riley Keough, Haley Bennett, Mia Goth, Elliza Scannien i Tracy Letts. Un gòtic reverent creua dues generacions de famílies de poblacions veïnes en el crim de la venjança i l'odi que la narració de Pollock deixa sense cap explicació com no sigui enllaçar el sonor obscur.

OFERTA CULTURAL

V. Bigas / T. Terradas

Roger Usart porta els seus amics a presentar disc a L'Atlàntida

Roger Usart & Friends. L'Atlàntida, Vic.
Divendres, 2 d'octubre, 20.30h.

La pandèmia ha posat entrebancs a la sortida i presentació aquest any del nou disc de Roger Usart, *Llamp de bosc*. Però finalment, aquest divendres arriba l'esperada estrena del nou disc del reconegut músic manlleuenc, cantat íntegrament en català. Per a aquest concert Usart comptarà amb la col·laboració especial dels seus amics Marina Rossell, Joana Serrat, Jordi Casadesús i Santi Serratosà.

Pallases a Sant Esteve

7è Festival Internacional de Pallases, Festival Circ Cric. Carrers i teatres de Sant Esteve de Palautordera. De l'1 al 4 d'octubre.

Sant Esteve acull les actuacions d'una seixantena de pallases de tot l'Estat i Europa, entre les quals la nord-americana Laura Herts o la catalana Pepa Plana. Altres participants són Les Pedettes Varietés, Cirquet Confetti o Maite Guevara.

CINECLUB

CINECLUB VIC
6 d'octubre, 21.30h
L'Atlàntida

'Locas de alegría'

Itàlia-França, 2016
Dir.: Paolo Virzi
Beatrice és una comtessa xerraire i milionària, convençuda d'estar situada entre el cercle més íntim dels líders polítics mundials. Donatella és una jove tatuada, vulnerable i introvertida, envoltada de la seva pròpia aura de misteri. Totes dues són pacients de Villabiondi, una delirant institució psiquiàtrica.

AC GRANOLLERS
2 i 4 d'octubre, 19h
Cinema Edison

'Que suene la música'

Regne Unit, 2019
Dir.: Peter Cattaneo
Un grup d'esposes de militars decideixen crear un cor en una base militar. La música i el riure transformaran en certa forma les seves vides, ajudant-les a intentar superar la por que experimenten cada cop que els seus homes s'adventuren en perilloses missions a l'Afganistan.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

HORIZONTALS: 1. Ordre o decret perquè sigui bona la condició de l'esperit. Para taula / 2. Era propi d'en Fortuny i encara ho és d'en Miralles. Sistema de numeració en base vuit / 3. Frena, que entrem a Solsona! Control de la pilota. cat. Posaren fi a l'avenç / 4. Amaneix amb cua de magnòlia. Un tiquet sota el llindar / 5. Abans de sortir entona tot de temes tradicionals. La Patrícia, encara al despatx / 6. Imant al cel. Tràfic de mercaderies per oposar-se a l'edicte municipal / 7. Espio en certa manera la unitat de viscositat dinàmica. Es refereix a la pixera / 8. Sempre anuncia el contrari. Què fem amb l'acusat?: hi posem seny. Per tot l'escaire / 9. Més curt que el ruc de l'Atanasi. 4.000 metres i acabem amb la massacre / 10. Posen límits a l'aviació. Faci enfadar, amb el seu neguit insòlit. Anima de sant / 11. Posa la banda sonora a la Travessera. Ajunta un cigonyal / 12. És al jardí i a la cartellera. Reialment és el territori de la corona? / 13. Afortunat de no ser desgraciat. Les tres bessones de les bessones.

VERTICALS: 1. Surt del lavabo i deixa la feina. Lesió de la boca que afecta el caftà / 2. Castiga en una illa italiana. Filòsof no gaire llunyà de l'oncologia / 3. Al mig del pastís. Esculpida entre parèntesis. No és un ral foradat ans mal encunyat / 4. Els draps del pare. Molt útil per esnifar engrunes de torró / 5. Naixement de l'ovovivípar. Deixant-se bressolar pel vent. En cocció es triplica / 6. Llabor que podria donar mentes. El seu comportament no serà mai considerat abusiu / 7. Sis sense seguretat social. No és que sigui ruc, però tampoc el contrari. Límits de l'espera / 8. Si no és l'adversari és exactament l'invers. Aquest també té força neguit: tira coces / 9. Arbust que dóna un oli dolent i ascendent. Clapadeta patrocinada / 10. El sant més bon xicot. Mandrós en grau de virtuós. Determinats articles / 11. Prepari la barca per salpar (qui, en Dani?). Grans, carrolls, gotims / 12. L'arquitecte no el fa mai dormint, aquest plànol. Aquestes no són de torró però també s'esnifen.

SUDOKUS

AMIC

Dificultat: mitjana

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

	3			7		6		
		6	8			7		
7	8							
2		5			4	8	7	6
			2	8		3		
	4			6			5	2
	9	2					8	3
		4						
6	7	8	3					5

Dificultat: molt difícil

		7			4		9	2
		5		7			1	
					2	5		
		4			6			8
			2			3		7
	3	6	5					
	5							4
7			3					2
					8			

SOLUCIONS

6	7	8	3	4	2	1	9	5
3	5	4	1	9	8	2	6	7
1	9	2	6	5	7	4	8	3
8	4	3	7	6	1	9	5	2
9	6	7	2	8	5	3	1	4
2	1	5	9	3	4	8	7	6
7	8	9	4	2	6	5	3	1
5	2	6	8	1	3	7	4	9
4	3	1	5	7	9	6	2	8

Dificultat: mitjana

1	9	2	4	6	8	7	3	5
7	4	8	3	9	5	6	2	1
6	5	3	7	2	1	9	8	4
2	3	6	5	8	7	1	4	9
5	8	1	2	4	9	3	6	7
9	7	4	1	3	6	2	5	8
4	6	9	8	1	2	5	7	3
8	2	5	9	7	3	4	1	6
3	1	7	6	5	4	8	9	2

Dificultat: molt difícil

A	G	R	A	C	I	A	T	S	S		
T	E	L	L	E	I	A	L	M	E		
F	L	A	U	T	A	U	N	E	I	X	
A	O	L	I	A	N	O	S	I	C	I	O
A	N	S	J	U	D	I	C	I	C	O	
P	O	I	S	E	U	R	E	T	I	C	
U	C	O	N	T	R	A	B	A	N		
C	A	N	Ç	O	N	E	R	P	A	T	
S	O	L	I	A	E	N	T	R	A	D	A
D	O	M	I	N	I	O	S				
E	S	T	E	V	E	O	C	T	A	L	
D	I	S	P	O	S	I	C	I	O	A	

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Ara més que mai necessitem estar ben informats

Per només **29€**
podeu llegir durant
tres mesos **EL 9 NOU**
en format digital

Llegiu **EL 9 NOU**

La informació de proximitat explicada amb rigor

Informeu-vos a través d'un mitjà de confiança

Aprofiteu l'oportunitat. Doneu-vos d'alta a través d'el9nou.cat/subscriute o trucant al **93 889 49 49** i demaneu per subscripcions

QUIOSC DIGITAL

Si no disposeu d'un punt de venda proper per comprar **EL 9 NOU**, ara podeu accedir a la versió impresa en format digital per llegir-la des de qualsevol dispositiu. Podeu comprar exemplars solts o edicions endarrerides. Com fer-ho?

- 1. Entreu a EL9NOU.CAT.** Seleccioneu la pestanya "Quiosc digital" a la capçalera de la web o a la imatge de portada del diari.
- 2. Trieu l'edició.** Escolliu l'exemplar d'**EL 9 NOU** del dia que vulgueu. Pagueu amb targeta de crèdit amb totes les garanties de seguretat.
- 3. Llegiu el diari.** El teniu disponible al telèfon, a la tauleta o a l'ordinador quan vulgueu.